

določbah ima za to pravico, ako le naznani. Kakor hitro pa ima narejeno obleko na prodaj, je pa prodajalec z obleko in ima po odločbi upravnega sodišča tudi pravico jemati mero, in dajati naročeno obleko narediti kaccemu mojstru ali kaki tovarni. Trgovec, ki si je s trgovino s starimi hlačami pridobil nekaj denarja, kupi si nekaj cene obleke, vzame si prostor in napove si trgovino z obleko. Takoj dobi tudi primerne mojstra, komur plača pridobitkarinski list in sedaj gre hitro za naročniki.

Trgovec preskrbi si razne vzorce in gre od hiše do hiše ne s starimi hlačami, temveč ponuja novo delo po meri, pri čemer seveda pripoveduje, da je njegov krojač izvrstna moč, in bolje in ceneje dela, kakor drugi mojstri. Tacih in enakih slučajev bi lahko na stotine naveli. Nastane torej vprašanje, naj li zakonito varstvo rokodelstva obstoji le v tem, da sme delati za druge, ki se rokodelstva niso učili, davek plačevati in vajence učiti.

Kakšen zmisel pa ima po tem še omejitev z dokazom zmožnosti? Pravo delovanje rokodelčeve pač ni samo šivanje! Zato ima pomočnike; njegovo pravo delo je to, da jemlje naročila, kar dovršuje z merjenjem in oddajanjem dela pomočniku. Ravno to sme pa tudi trgovec, le s tem razločkom, da mora prvi za pomočnika plačevati davek in donesek bolniški blagajnici, trgovec pa nima te „prijetnosti“, ker imajo njegovi pomočniki pridobitkarinski list.

To je le igranje z besedami, samovoljno zavijanje stvari in izogibanje zakonov, če se zmatrajo za konfekcionarje delajoči krojači za zakonito opravičene mojstre, v resnici so le obdačeni pomočniki prodajalcev z obleko, s čemer konfekcionar popolnoma naravnost izvršuje posel samostojnega, izučenega krojaškega mojstra.

Obrtnijske raznoterosti.

Nova železnica v Mehiki. Te dni se je otvorila v Mehiki železnica, ki veže Mehikanski zaliv s Tihim morjem. Ta železnica je velikega pomena. Delala se je šestnajst let. Dva podjetnika sta delo pustila, ker ga nista mogla izvršiti, tretji podjetnik je celo življenje zgubil pri tem podjetji. Naposled jo je dovršila neka angleško-ameriška družba. Stala je železnica okrog 50 milijonov goldinarjev. Sedaj se pa še delajo neke zgradbe, ki bodo omogočevale prekladanje blaga z ladij naravnost na železniške vagone in narobe. Ta priprava bode zopet stala kacij 5 milijonov goldinarjev. Ta železnica je posebne važnosti, ker se ni dodelal panamski prekop in se sploh ne ve, če se bode kdaj dodelal. Sedaj je vse tiho o tej stvari.

Kmetijstvo.

Naznanilo in razglas.

Novo šolsko leto na podkovski šoli ljubljanski se prične 1. dne junuvarja 1895. leta.

S poukom v podkovstvu je združen tudi nauk o

ogledovanji živine in mesa. Kdor želi vzprejet biti v podkovsko šolo, mora se izkazati:

1. s spričevalom, da se je pri kakem kovači izučil za kovaškega pomočnika;
2. z domovinskim listom;
3. s spričevalom svojega župnika ali župana, da je poštenega vedenja, in
4. da zna brati in pisati slovenski.

Ubožni učenci morejo tudi dobiti štipendije po 60, oziroma 50 forintov.

Prosilci za štipendije imajo predložiti:

1. ubožni list,
2. spričevalo o poštemem vedenji, in
3. potrdilo, da so delali uže dve leti za kovaške pomočnike. Prošnje z le temi spričevali imajo poslati vsaj do 15. decembra glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

Šola traja do konca junija 1895 leta. Kdor dobro prebije preskušnjo, more po postavi iz 1873. leta dobiti patent podkovskega mojstra, ker sedaj ne more nihče brez preskušnje postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je brezplačen, vsak učenec si ima za šolski čas skrbeti le za živež in stanovanje ter za potrebne šolske knjige. Stanovanje dobodo učenci za majhno plačo v šolski hiši.

Učenci naj se oglase vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na spodnjih Poljanah.

Ker je po slovenskih deželah še zmerom premalo v podkovstvu izučenih kovačev in zdravnikov kopitnih boleznij, pa tudi premalo izurjenih oglednikov živinskih in mescvni, zatorej naj bi skrbela županstva, da dobode vsaka občina vsaj po enega dobrega kovača in živinskega in mesovnega oglednika.

Ivan Murnik,

predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Dr. Karol vitez Bleiweis,
začasni vodja podkovske šole.

Naznanilo.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli se bodo vršile dne 27. in 28. decembra t. l., in sicer: 27. decembra skušnja iz podkovstva za kovače, kateri niso obiskavali podkovske šole, 28. decembra pa za učence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa. Kovači, kateri hočejo delati to skušnjo, naj se oglase pri podpisnem vodstvu do 15. dne decembra t. l.

Vodstvo podkovske šole v Ljubljani
dne 2. novembra 1894.

Dr. Karol vitez Bleiweis.

Kmetijske raznoterosti.

Gonja na pašo. Kadar jeseni začno biti mrzle noči in se prikazuje slana, naj se živina ne goni na pašo, dokler solnce ne posuši trave in je ogreje. Sicer se živina prehladi in rada zboli. Sploh je pa potreba polagoma preiti k krmljenju v hlevu.